Ner 135. ROK 1841. CZWARTEK 17 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Adolfa.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Drogomyśl.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie zimna podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 5'' 954	+ 7° 7	2''' 85	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
15	2	5, 595	+ 14, 2	1, 62	Pł Zachodni słaby	,,	
	10	5, 150	+ 9, 4	3, 45	PPn Wschodni słaby	,,	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 14 do dnia 15 Czerwca.

Trzebiński Teofil ob., Słomski Kajetan, Łazowski Antoni, Storożenko jen. policajmajster ces. ross., Bobrownicka Zuzanna ob., Bobrownicki Józef i Marya ob., Piotrowska Magdalena ob., Kodrembski Rafał, z Polski; — Jaźwińska Józefa ob., Pistory Jan ob., Pisarzewski Teodor, Skibicki Alexander ob., z Galicyi; — Entel Juliusz, Panofka Karol, Lenert Anna, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Wassali Andrzej ob., do Polski; — Sanguszko Izabella i Klementyna xiężny, do Galicyi.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 7 Czerwca. —

Moniteur parisien donosi, że słabość marszałka Soult wznieca dotąd jeszcze niejaką obawę; co do dymissyi zaś przez niego zadanéj nieporozumienie uchylonem zostało przez xięcia Orleanu, który marszałka odwiedził i w ten sposób zadowolił, że obrażony postępowaniem J. K. W. w izbie parów z powodu głosowania za przyjętym dodatkiem odraczającym reorganizacyą armii aż do przyszłego sejmu, zmienił swoje postanowienie i pozostanie nadal prezesem rady ministrów.

— Paryż 4 Czerwca. —

Niektóre tutejsze dzienniki mówią dziś o stanie sprawy wschodniéj. *Galignanis Messenger* tak się wyraża: »Dowiadujemy się że podpisanie protokułu londyńskiego zostało odroczone, ponieważ lord Palmestron i jeden z reprezentantów czterech mocarstw, nie chce podpisać protokułu, dopóki Mehmed Ali nie przyjmie hatyszeryfu sułtana, który mu w tym celu został posłany. Ta wiadomość miała tu nadejść w Piątek, ze strony posła austryjackiego, przez gońca, który puścił się tegoż samego dnia w dalszą podróż do Wiednia, z depeszami donoszącemi o tém księciu Meternichowi. Z drugiéj strony podług najświeższych widomości z Alexandryi otrzymanych przez rząd tutejszy, zdaje się nieulegać wątpliwości, że Mehmed Ali bezwarunkowo przyjmie hatyszeryf. Presse mówi w tym samym przedmiocie: »Odroczenie podpisania finalnego protokółu spowodowane zostało przez lorda Palmerstron, który nie chce go podpisać, dopóki nie będzie urzędownie pewnem że Mehmed Ali przyjął hatyszeryf z dnia 19 Kwietnia. Bezwątpienia niepowoduje lorda Palmerston zajęcie dla Mehmeda Ali Aby przeciw téj polityce działać, pan Guizot chociaż upoważnił barona Bourqueney do podpisania

protokułu londyńskiego, wysłał jenak pana Piscatory do Lewantu, aby uważał tam na intrygi ajentów angielskich, którzy mają polecenie podburzać do powstania mieszkańców europejskich prowincyi Turcyi, aby przez to ośmielić Mehmeda Ali do oporu. Nie należy przytem przypisywać odroczeniu podpisania protokułu londyńskiego zbyt wielkiéj ważności, bo tenże tycze się tylko zamknięcia Dardanel; którą to zasadę jako nieodbity warunek równowagi europejskiéj, mocarstwa muszą uznać. Rząd francuzki tymczasem pozostaje w swojém odosobnieniu, i zostawia mocarstwom, które zawarły traktat 15 lipca, starania porozumienia się z lordem Palmerston względem podpisania w mowie będącego protokułu.

— *Londyn* 1 *Czerwca.* —

Względem postępów agitacyi na korzyść ministeryalnych reform handlowych, donosi *Globe*: Nigdy jeszcze żadna kwestya tak szybko nie znalazła powszechnych względów w opinii publicznéj, jak kwestya wolnego handlu, od czasu jak ją rząd przedstawił; najaciętsi ich przeciwnicy muszą przyznać, że kwestya jest już prawie rozstrzygniętą w publiczności. Lord Worsiey wielką wyświadczył przysługę téj sprawie, zapytując monopolistów czegoby spodziewali się od Sir Roberta Peel, dowiedziawszy się że dwaj jego najzaufańsi towarzysze, w sądzie o prawie zbożowém nie zgadzają się z nim. W Irlandyi torysowscy posiadacze gruntów odbyli kilkakrotne zgromadzenia, ale projekta ministeryalne zostały tam tak znakomitą większością utrzymane, że przeciwnicy ich we wszystkich miejscach muszą zaniechać demonstracyi na korzyść monopolów.

Tutejsze dzienniki przytaczają że w r. 1815 xiążęta Sussex, Gloucester i Buckingham i lordowie Granville, Essex, Torrington, Douglas, Montfort, King i Karlsle, podali protestacyę przeciw teraźniejszemu prawu zbożowemu, które przyjęte zostało w izbie wyższéj większością 125 głosów przeciw 21, nadto hr. Grey głosował przeciw niemu, a Sir Robert Peel, ojciec teraźniejszego baroneta, stału czele gwałtownéj opozycyi fabrykantów z Manszester przeciw temu prawu.

Podług *Morning Post*, nie jest zamiarem ministrów opierać się przy projektowanem cle od zboża w ilości 8 szylingów za kwarter pszenicy i t. d., owszem spodziewają się oni że który z ich przyjaciół projektować będzie 15 lub 16 szylingów, i wtedy oni na połowę ustąpią i starać się będą utrzymać cło w wysokości 12 szyl.

— *Francfort* 4 *Czerwca.* —

Wiadomość, że stanowcze załatwienie kwestyi wschodniéj znowu ma uledz zwłoce, zdaje się wprawdzie nie być bezzasadną, jednakże w dobrze zawiadomionych towarzystwach nie powątpiewają o tém, że przez to nie tylko nie powstanie najmniejsze nieporozumienie między mocarstwami, ale nadto, że protokół zakończenia kwestyi wschodniéj może być zaraz podpisany przez wszystkie mocarstwa. Mniemanie, że jedno z mocarstw chce wywołać nowe spory między sułtanem i vice-królem, że z drugiéj strony zamierzoném jest podsycać powstanie wewnątrz Turcyi, aby jeśli można spowodować podział tego państwa, jest za nadto dalekie od prawdopodobieństwa, żeby potrzebowała zbijania. Wszystkie mocarstwa przekonane są, że pokój Europy wymaga całości i spokojności Turcyi, i tylko jedynie w powszechnym interesie Europy, połączyły się one z sobą, aby na trwałych zasadach załatwić sprawę wschodnią. Skoro ten cel zupełnie zostanie osiągnięty, rozbrojenie powszechne rozpocznie się bez zwłoki, i nie będzie już mowy o utrzymaniu uzbrojonego pokoju.

— *Madryt* 24 *Maja.* —

Rząd będzie bardzo gwałtownie atakowany w kortezach. Na jutro zapowiedziano interpelacye w izbie deputowanych. Zdaje się, że opozycya chce rozpocząć wojnę małą utarczką. Na témże posiedzeniu ministrowie przedstawią rozmaite projekta do praw, między innemi o majoratach. Gabinet spodziewa się większości.

Wielu już trynitarystów, usunęło się od służby rządowéj. Wymieniają między innemi panów. Joaquin Maria Lopez i Firmin Caballero. Te symptomata pokazują, że trudno będzie panu Gonzales doprowadzić do skutku zamierzone połączenie stronnictw. Za kilka dni lepiéj będzie można wiedzieć czego spodziewać się po izbie deputowanych.

— *Ateny* 12 *Maja.* —

Niepodlega już żadnéj wątpliwości że bank nasz przyjdzie do skutku, ponieważ już więcéj niż 2600 akcyi (które są konieczne potrzebnemi), podpisano. Zaraz po ogłoszeniu statutów mianowaną została przez Jego Królewską Mość kommissya złożona z prezesa izby obrachunkowéj i dwóch tutejszych bankierów, któréj przeznaczeniem jest przyjmować zgłaszania się i zajmować się podpisami. Najpierwszy i najznaczniejszy podpis na akcye uczynił bogaty

grek z Odessy nazwiskiem Zozimas który podpisał na 1600 akcyi. Chlubnie znany przyjaciel hellenów pan Eynard z Genewy który przed kilku laty założył bank dyskontowy z kapitałem 500,000 drachm, wcieli go do nowego banku narodowego, co czyni 500 akcyi. Dotychczas przedano już 3500 akcyi a zatem tylko już 1500 pozostaje do rozporządzenia.

Ciągle jeszcze nietylko kretenczykowie ale Moreoci a szczególniéj dawni Palikarowie udają się do Kandyi. Rząd grecki czyni wprawdzie wszystko co tylko może, aby temu przeszkodzić, ale coraz wzrastające się i szerzące wzburzenie przeciw turkom, w skutku wypadków w północnych prowincyach tureckich, czyni te usiłowania coraz mniéj skutecznemi.

— *Koniah (w Azyi mniejszéj) 3 Maja.* —

Przed kilku dniami w miejscu oddalonem ztąd o 18 godzin drogi, zamordowani zostali przez mieszkańców, trzéj urzędnicy rządowi którzy od nich mieli ściągnąć zwykłe podatki. Gubernator uciekł tutaj. Smutnem jest widzieć jak nieprzychylném sułtanowi jest usposobienie ludności w Azyi mniejszéj i jak mało urzędnicy przez portę osadzeni umieją utrzymać swoję powagę.

— *New-York 8 Maja.* —

Dzienniki tutejsze przedstawiają pana Mac Leod jak człowieka 45-letniego, otyłego, i silnie zbudowanego z twarzą pełną i rysami wyrażającemi wielką energię. Chodzi on po ulicach Nowego-Yorku jedynie w towarzystwie szeryfa, i zdaje się prawie że chcianoby dopomódz mu do ucieczki, ponieważ i na drodze z Lockport do New-York nie bardzo był strzeżony. On jednak sam miał oświadczyć, że tylko przez rozstrzygnienie sądowe chce swoję wolność uzyskać.

Doniesienie Urzędowe.

Vorladungs-Edickt.

Von dem k. k. gefertigten ldf Pfleggerichte St. Johann im Salzburger Kreise des Landes ob der Enns wird hiemit bekannt gemacht. Es sey auf Einschreiten der praesumtiven gesetzlichen Erben des am 7 December 1779 zu Wagram dieß Gerichts geboren, und seit dem Jahre 1803 unbekannten Aufenthalts von hier abwesenden Johann Georg Sieberer, Röckwirthssohnes von Wagram in die Einleitung zur Todes-Erklärung des genannten Johann Georg Sieberer gewilliget worden. Es wird demnach Johann Georg Sieberer aufgefordert, entweder bey diesem Gerichte persönlich zu erscheinen, oder seinen gerichtlich aufgestellten Curator Sebastian Ofensberger am Kreuzsalhäusl zu St. Johann von seinem Aufenthalte Nachricht zu geben, widrigens nach fruhtlosem Verlaufe des Termines von einem Jahre 6 Wochen 3 Tagen auf weiteres Ansuchen der Interessenten Johann Georg- Sieberer für bürgerlich todt erklärt, und dessen Vermögen den sich legitimirenden gesetzlichen Erben eingeantwortet werden würde.

K. K. ldf Pfleggericht St. Johann im Salzburger Kr. am 11 Juny 1839. (3)

CENY ZBOŻA

na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 7 i 8 czerwca. 1841 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy	17	—	18	15	15	20	16	24	14	24	15	6
„ Zyta.....	15	—	15	27	13	8	14	15	—	—	—	—
„ Jęczmien	13	—	14	6	12	—	12	15	10	10	11	12
„ Owsa.....	—	—	—	—	—	—	10	6	—	—	9	8
„ Grochu..	15	6	16	12	14	15	15	—	—	—	13	—
„ Jagieł....	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—
„ Rzepaku.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Tatarki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Sporządzono w Wydziale S. W. i Policyi.

Kraków d. 11 czerwca 1841 r.

J. Chaberski Z. R. W. S. W.

LOTERYA KRAJOWA.

W 945 ciągnieniu dnia 16 Czerwca 1841 r. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące numera:

57. — 44. — 76. — 58. — 6.

Przyszłe ciągnienie 947 przypada dnia 23 Czerwca 1841 r.

Doniesienie prywatne.

O CHODOWANIU JEDWABNIKÓW I ZAPROWADZENIU MORWÓW.

Bliższe doświadczenia pouczyły nas, iż chodowanie jedwabników jeżeli u nas szybko i niezawodnie ma wzrastać, trzeba przy zaprowadzeniu morwów tak w wyborze różnych gatunków, jako też tych opatrywaniu przedsięwziąść sposób któryby to wynagrodził, co naszemu klimatowi w porownaniu z południowym niedostaje. Niemamy tu łagodnéj zimy Włochów i podobnie położonych krajów, ani też w figuryczoym znaczeniu mówiąc, ich słońca przez zaprowadzenie nisko piennych czyli karłowatych morwów, nie opuszczając się także w sadzeniu wysoko piennych drzewek, można wkrótce pożądany odnieść skutek. Albowiem z wysoko piennych drzew zaledwo w dziesiątym a częstokroć dopiero w dwudziestym roku odpowiedzialny zysk czerpać można, gdy tymczasem stusownie urządzone karły z właściwych gatunków już w trzeciem a najdaléj w piątym roku zupełną przynoszą intratę. Widziałem jak z jednego morga przeszło 200 centnarów liścia przez jedno lato zbierano, a więc żywności dla gąsienic z 20—30 łutów jaj powstałych, co przy dobrym pielęgnowaniu jedwabników czystego dochodu rocznie więcéj jak 2000 złp. uczyni. Krótkość tego udzielenia się niepozwala mi jaśniéj przemówić, lubo pewne doświadczenia w Austryi, Węgrzech, Włoszech i Polsce (gdzie nateraz w ostatniéj w dobrach JW. barona Larysz przeszło 10000 morwowego drzewa wysadziłem) powzięte, przytoczyć mógłbym. Komu więc praktycznemi wiadomościami przysłużyć się mogę, niech będzie łaskaw odwiedzić mnie w Podolanach niedaleko Koszyc w Królestwie Polskim, gdzie się znaczne znajduje założenie, albo niech pisze do mnie w niemieckim języku *franco*, gdyż na nieszczęście po polsku jeszcze nieumię, adres w Krakowie w domu barona Larysz, a naówczas z ukontontowaniem każdemu służyć przyrzekam. Przez różne stosunki mógłbym drzewek morwowych po niżéj umieszczonéj cenie według Austryackiéj konwentionalnéj monety dostarczyć, w tém zawsze gruntownym przekonaniu, że wybór wyszczególnionych gatunków, których się liście zmienia przy karmieniu gąsienic według ich periodycznego wieku i pory roku w jakiéj się chodują z pewnością zamiarowi odpowiada, nadto uważam także, iż do zasadzenia morgowego pola według położenia, i gleby gruntu 3—5000 sztuk nisko piennych drzewek potrzeba.

Cena drzewek, które w raz z pakonkiem, dostawą i innemi kosztami podróżą na miejscu w Krakowie wynosić będzie, jest następująca:

Za 100 sztuk w gatunku małym *morus alba*	3	Ryńskie kr.	30
" " " " średniem " "	8	" "	20
" " " " większym " "	15	" "	30
" " " " małym *morus morettiana*	8	" "	30
" " " " średniem " "	15	" "	—
" " " " większym " "	26	" "	—
" " " " 1—2 stóp wysokich *M. macrophylla* (którego liście częstokroć talerza wielkości dochodzą i według powyższego podania z morga przeszło 200 Et. zbieranych być może. . . .	13	" "	—
" " " " 2—4 stóp wysokich *M. macrophylla* . . .	17	" "	—
" " " " 4—6 " " " . . .	26	" "	—

Gdyby zaś w gatunku jedoem żądano mniéj jak 100 sztuk naówczas podwyższa się cena o 25%. Połowa ma się opłacić przy obstalowaniu, reszta zaś przy odbiorze drzewek. Pakóuek tychże będzie tak pewny, iż bez uszkodzenia pare set mil mogą być przesłane.

Dan w Krakowie w miesiącu czerwcu 1841 r.

Franciszek Betzhold, Dyr. Ekon. w dobrach Barona Larysz.
